

THE ECONOMIC DIMENSION OF SPORTS ACHIEVEMENTS IN GEORGIA 2023-2024: THE ROLE AND IMPORTANCE OF SPORT SATELLITE ACCOUNTS (SSA)

Copyright © 2026 the Author/s
Peer review method: Double-Blind
Accepted: January 17, 2026
Published: February 02, 2026
Original scientific article
DOI suffix: 10.36962/NEC21012026-37

David Oboladze

(PhD) Doctor of Business Administration,
Associate Professor at the Georgian State
University of Sport,
Chief Specialist at the Staff of the Sports
Committee of the Parliament of Georgia
<https://orcid.org/0000-0002-6143-9194>
E-mail: david.oboladze2013@gmail.com

Ilia Soselia

IV-year Student of the Faculty of Economics
and Business,
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University
<https://orcid.org/0009-0009-9921-3033>
E-mail: iliasoselia2004@gmail.com

ABSTRACT

The paper analyzes the economic significance of the sports sector in Georgia based on 2023-2024 data. Utilizing the Sport Satellite Accounts (SSA) methodology, the study demonstrates a potential causal link between sporting achievements and the country's economic growth. The research highlights and confirms that sports in Georgia have transcended social boundaries and possess the potential to evolve into an independent economic sector, with a share of GDP that exceeds international benchmarks. Furthermore, the paper examines sectoral distribution and provides recommendations for data institutionalization and the further development of the sports industry.

According to the key research findings, data from Geostat for 2023-2024 (SSA) confirm that the sports economy's share of GDP is substantial: 4.7% in 2023 and 3.2% in 2024. Currently, Georgia's sports economy is a consumption and service-oriented model, where the primary value added is generated from spectator and commercial activities. The share of manufacturing and industrial components remains low, indicating potential for future growth. The historic sporting achievements of 2023-2024 align with economic activity. Although a strict causal relationship is not declared, there is a clear positive coordination between sporting results and economic indicators.

Sport Satellite Accounts are recognized as a crucial mechanism that allows for an accurate assessment of sports' contribution within the system of national accounts. Its development (including the addition of employment and regional dimensions) is critical for effective state policy planning. The development of the sports industry is viewed as a powerful factor for the country's economic diversification, investment attraction, and the creation of new growth points, which, under the right state policy, can significantly contribute to the overall prosperity of the country.

KEYWORDS: Sports Economics, Sport Satellite Accounts (SSA), Gross Domestic Product (GDP), Value Added, Sports Tourism, Economic Multiplier.

REFERENCES:

1. Eurostat. (2025). EU Sport Satellite Account: Research into estimating the economic value of sport in the EU 2025 edition. European Commission. <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3888793/22121382/KS-01-25-041-EN-N.pdf>
2. SMB Journal. (2025). Sport as an economic driver: Analysis and review of Eurostat's Sport Satellite Account. <https://smb.edu.rs/article/sport-as-an-economic-driver-analysis-and-review-of-eurostats-sport-satellite-account-2025/>
3. National Statistics Office of Georgia. (2024). Sport Satellite Accounts 2023-2024, at current prices. <https://www.geostat.ge/ka/modules/categories/892/sportis-satelituri-angarishi> [In Georgian]
4. National Statistics Office of Georgia. (2024). Num-

- ber of medals won in Olympic, non-Olympic, and Paralympic sports by age and gender of athletes. <https://www.geostat.ge/ka/modules/categories/710/sporti> [In Georgian]
5. Parliament of Georgia. (2024). Report on the activities of the Sports and Youth Issues Committee for 2023-2024. <https://parliament.ge/legislation/28024>; <https://parliament.ge/legislation/30259> [In Georgian]
6. Oboladze, D. (2025). Developing Sport Satellite Accounts in Georgia: Methodological approach, challenges, and perspectives. The New Economist, 20(3). <https://neweconomist.com.ge/journal/article/developing-sport-satellite-accounts-in-georgia-methodological-approach-challenges-and-perspectives-1760936757/> [In Georgian]

საქართველოში 2023-2024 წლის სპორტული მიღწევების ეკონომიკური განზომილება: სპორტის სატელიტური ანგარიშების (SSA) როლი და მნიშვნელობა

დავით ობოლაძე

(PhD) ბიზნესის ადმინისტრირების დოქტორი, საქართველოს სპორტის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ასოცირებული პროფესორი, საქართველოს პარლამენტის სპორტის კომიტეტის აპარატის მთავარი სპეციალისტი
ელ.ფოსტა: david.oboladze2013@gmail.com

ილია სოსელია

ივანე ჯანაშიაშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეკონომიკისა და ბიზნესის ფაკულტეტის IV კურსის სტუდენტი
ელ.ფოსტა: iliasoselia2004@gmail.com

აბსტრაქტი

ნაშრომში გაანალიზებულია საქართველოში სპორტის სექტორის ეკონომიკური მნიშვნელობა 2023-2024 წლების მონაცემებზე დაყრდნობით. სპორტის სატელიტური ანგარიშების (SSA) მეთოდოლოგიის გამოყენებით, ნაჩვენებია, რომ სპორტულ მიღწევებსა და ქვეყნის ეკონომიკურ ზრდას შორის არსებობს შესაძლო მიზეზ-შედეგობრივი კავშირი. კვლევა ყურადღებას ამახვილებს და ადასტურებს, რომ სპორტი საქართველოში გასცდა სოციალურ ჩარჩოებს და გააჩნია პოტენციალი ჩამოყალიბდეს დამოუკიდებელ ეკონომიკურ დარგად, რომლის წილი მშპ-ში საერთაშორისო მაჩვენებლებს აღემატება. ნაშრომში ასევე განხილულია სექტორული განაწილება და გაცემულია რეკომენდაციები მონაცემთა ინსტიტუციონალიზაციისა და სპორტული ინდუსტრიის განვითარებისთვის.

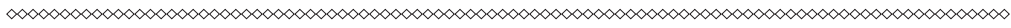
კვლევის ძირითადი მიგნებების მიხედვით, საქართველოს საქსტატის 2023-2024 წლების (SSA) მონაცე-

მეხტ დასტურდება, რომ სპორტის ეკონომიკის წილი მშპ-ში საგრძნობია: 2023 წელს – 4.7%, ხოლო 2024 წელს – 3.2%. საქართველოს სპორტის ეკონომიკა ამ ეტაპზე მოხმარებასა და მომსახურებაზე ორიენტირებული მოდელია, სადაც ძირითადი დამატებული ღირებულება სანახაობრივი და კომერციული აქტივობებიდან გენერირდება. წარმოებითი და ინდუსტრიული კომპონენტების წილი ჯერჯერობით დაბალია, რაც სამომავლო ზრდის პოტენციალზე მიუთითებს. 2023-2024 წლების ისტორიული სპორტული მიღწევები თანხვედრაშია ეკონომიკურ აქტივობასთან. მიუხედავად იმისა, რომ მკაცრი მიზეზ-შედეგობრივი კავშირი არ არის დეკლარირებული, იკვეთება აშკარა პოზიტიური კოორდინაცია სპორტულ შედეგებსა და ეკონომიკურ მაჩვენებლებს შორის.

სპორტის სატელიტური ანგარიშები აღიარებულია უმნიშვნელოვანეს მექანიზმად, რომელიც საშუალებას იძლევა სპორტის წვლილი ეროვნული ანგარიშების სისტემაში ზუსტად შეფასდეს. მისი განვითარება (დასაქმებისა და რეგიონული ჭრილის დამატებით) კრიტიკულია სწორი სახელმწიფო პოლიტიკის დაგეგმვისთვის. სპორტის ინდუსტრიის განვითარება განიხილება როგორც ქვეყნის ეკონომიკური დივერსიფიკაციის, ინვესტიციების მოზიდვისა და ახალი ზრდის წერტილების შექმნის მძლავრი ფაქტორი, რომელსაც სწორი სახელმწიფო პოლიტიკის პირობებში შეუძლია მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანოს ქვეყნის საერთო კეთილდღეობაში.

საკვანძო სიტყვები: სპორტის ეკონომიკა, სპორტის სატელიტური ანგარიშები (SSA), მთლიანი შიდა პროდუქტი (მშპ), დამატებული ღირებულება, სპორტული ტურიზმი, ეკონომიკური მულტიპლიკატორი.

შესავალი

საქართველოში სპორტის ეკონომიკური შეფასება ჯერ კიდევ ადრეულ ეტაპზეა. მიუხედავად სპორტული მიღწევების მაღალი საზოგადოებრივი ინტერესისა, ნაკლებად არის შესწავლილი სპორტის კავშირი ეკონომიკურ განზომილებასთან. მათ შორის, მაკროეკონომიკურ მაჩვენებლებთან.

შესაბამისად, საქართველოსთვის სპორტული ეკონომიკის ჰოლისტური მიდგომის ეკოსისტემის ჩამოყალიბებისთვის, მნიშვნელოვანია ეკონომიკის, სოციალური სფეროსა და ადამიანური კაპიტალის განვითარების ურთიერთდაკავშირებული სისტემის გაძლიერება. ქვეყნის თანამედროვე ეკონომიკურ განვითარებაში, რომელიც ცდილობს გააძლიეროს და გააფართოვოს თავისი ეკონომიკური შესაძლებლობები, სპორტის ეკონომიკური განზომილება და შეფასება მეტად მნიშვნელოვანი ხდება.

სპორტის სატელიტური ანგარიშები (Sport Satellite Accounts - SSA) წარმოადგენს ეკონომიკური სტატისტიკის სისტემას, რომელიც „ამოკრებს“ სპორტთან დაკავშირებულ ყველა საქმიანობას სხვადასხვა სექტორიდან (სოფლის მეურნეობა, მრეწველობა, ენერჯეტიკა, სახელმწიფო მმართველობა, ჯანდაცვა, განათლება ტურიზმი, ვაჭრობა, ტრანსპორტი, მშენებლობა, მედია და სხვა) და ერთიან კომპოზიციურ შემადგენელად წარმოაჩენს თუ რა წვლილი შეაქვს სპორტს და სპორტთან დაკავშირებულ ეკონომიკას საერთო ეროვნული დოვლათის შექმნისას. სპორტის სატელიტური

ანგარიშების სისტემა არის მძლავრი ინსტრუმენტი იმისთვის, რომ სპორტული წარმატებები, მეგალონისიები, ემოციური გამარჯვებები ციფრებად და ეკონომიკურ განზომილებად გადაითარგმნოს.

SSA-ს როლი და მნიშვნელობა შემდეგნაირად შეგვიძლია წარმოვადგინოთ:

1. **„ემოციური კაპიტალის“ ეკონომიკურ კაპიტალად ქცევა:** როცა ეროვნული ნაკრები გადის ევროპის, მსოფლიო ჩემპიონატზე, მონაწილეობას იღებს ოლიმპიადაზე, ხდება ქვეყნის ცნობადობის ზრდა, სოციალური კაპიტალიზაცია, ქვეყანაში შემოდის ინვესტიცია (მაუწყებლობის უფლებები, ტურისტული ნაკადები, სტიმულირდება ვაჭრობა, გაყიდვები და ა.შ.). SSA-ს მეშვეობით ჩვენ შეგვიძლია დავინახოთ, რომ ეს მოვლენები ზეგავლენას ახდენს და ზრდის მშპ-ს და არ არის მხოლოდ „ერთ-ჯერადი დღესასწაული“.

2. **სახელმწიფო დაფინანსების ოპტიმიზაცია:** თუ სახელმწიფოს ექნება ზუსტი ციფრები (მაგალითად, სპორტში ჩადებული 1 ლარი მულტიპლიკატორებს ანუ მრავლდება ანდა უკუგებას იძლევა მრავალჯერადად სხვა სექტორებში), ეს უფრო მტკიცებულებებზე დაფუძნებულ პოლიტიკას შეუწყობს ხელს და ნაახალისებს სპორტის დაფინანსებას, მათ შორის სპორტული ინფრასტრუქტურის დაფინანსებას ბიუჯეტიდან.

3. **ტურიზმისა და სპორტის სინერგია:** საქართველოს აქვს პოტენციალი გახდეს სპორტული ტურიზმის ჰაბი (ზამთრის სპორტი, სათავგადასავლო სპორტი, დიდი ტურნირების მასპინძლობა).

სპორტის სატელიტური ანგარიშები დაგვეხმარება დავინახოთ, რომელი მიმართულებაა ყველაზე მომგებიანი.

4. ინვესტიციების, სპონსორობის ბაზრის გააქტიურება: როდესაც კერძო კომპანიები ხედავენ სპორტის ზუსტ ეკონომიკურ გავლენას, მათი მზაობა ინვესტიციებისთვის, სპონსორობისთვის იზრდება, რადგან ეს უკვე „დანახარჯი“ კი არა, „მარკეტინგული ინვესტიციაა“.

სწორედ SSA-ს მეშვეობით ხდება შესაძლებელი სპორტული ეკონომიკის ჰოლისტური ეკოსისტემის დანახვა და საქართველოს სპორტის ეკონომიკური განზომილების შესაძლებლობების განჭვრეტა.

საქართველოში სპორტის სატელიტური ანგარიშების (SSA) დანერგვის თაობაზე მუშაობა აქტიურად რამდენიმე წელია მიმდინარეობს. საქართველოს პარლამენტის სპორტის კომიტეტის ინიციატივითა და საქსტატს შორის განხორციელებული თანამშრომლობის შედეგად, საქსტატმა მიმდინარე წელს გამოაქვეყნა 2023-2024 წლების სპორტის სატელიტური ანგარიშები. მათ შორის, საქსტატი რეგულარულად აქვეყნებს მონაცემებს საქართველოს სპორტსმენების მიერ აღებული მედლების ოლიმპიურ, არაოლიმპიურ და პარალიმპიურ სახეობებში (მსოფლიო, ევროპის ჩემპიონატები, საერთაშორისო ტურნირები) რაოდენობის შესახებ.

წინამდებარე ნაშრომი ერთის მხრივ, ანალიზებს 2023-2024 წლის საქართველოს მნიშვნელოვანი სპორტული მიღწევების კონტექსტს და მეორეს მხრივ, სპორტულ ღონისძიებების, სპორტულ ღონისძიებებში მიღწევების კავშირს, როლს ეკონომიკური განვითარების პროცესში, როგორც 2023-2024 წლის ეკონომიკური საქმიანობის მიხედვით საქართველოში სპორტთან დაკავშირებული დამატებული ღირებულების გენერაციის, წილის მაჩვენებლებს მშპ-ში.

კვლევის მეთოდოლოგია

კვლევა ეფუძნება **აღწერით-სტრუქტურულ ანალიზს**. ძირითადი მეთოდოლოგიური ინსტრუმენტებია:

- **მონაცემთა წყარო:** საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის (საქსტატი) 2023-2024 წლების სპორტის სატელიტური ანგარიშები.
- **SSA მეთოდოლოგია:** სპორტთან დაკავშირებული აქტივობების იდენტიფიცირება ტრადიციული ეროვნული ანგარიშებიდან და მათი დამატებული ღირებულების გამოცალკეება.

• **ინდიკატორები:** გამოყენებულია დამატებული ღირებულების წილი მშპ-ში, შუალედური მოხმარება და სპორტსმენების მიერ მოპოვებული მედლების რაოდენობრივი სტატისტიკა.

ნაშრომში გამოყენებული ანალიზი ეფუძნება საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის (საქსტატი) მიერ გამოქვეყნებულ 2023-2024 წლის სპორტის სატელიტური ანგარიშის მონაცემებს. კვლევის ძირითად ინსტრუმენტს წარმოადგენს სპორტის სატელიტური ანგარიშების (Sports Satellite Accounts – SSA) აგრეგირებული მონაცემების ანალიზი და მოცემული მაჩვენებლების, მათ შორის, საქართველოს სპორტსმენების მიერ აღებული მედლების (ოლიმპიურ და არაოლიმპიურ სახეობებში, მსოფლიო, ევროპის ჩემპიონატები, საერთაშორისო ტურნირები) რაოდენობის ანალიზი.

შესაბამისად, კვლევის ძირითადი კითხვა შემდეგია:

როგორ აისახა 2023-2024 წლის სპორტული წარმატებები საქართველოს ეკონომიკურ მაჩვენებლებში? მათ შორის, სპორტის სატელიტური ანგარიშების მეშვეობით დამატებული ღირებულების მეთოდოლოგიით დათვლილ მშპ-ში?

სპორტის სატელიტური ანგარიშების მეთოდოლოგია საშუალებას იძლევა:

• ტრადიციული ეროვნული ანგარიშებიდან, გამოცალკავებულად **იდენტიფიცირება** მოხდეს იმ ეკონომიკური აქტივობებისა რომლებიც პირდაპირ ან ირიბად კავშირშია სპორტთან (მაგალითად, სპორტული განათლება, მშენებლობა, ტურიზმი, ვაჭრობა და სხვა).

• **პირდაპირი და ირიბი წვლილის შეფასება** - გაიზომოს სპორტის სექტორის, იდენტური მიერ გენერირებული დამატებული ღირებულება ქვეყნის მთლიან შიდა პროდუქტში.

• **შედარებითი ანალიზი** - მოხდეს საქართველოს მაჩვენებლების კროს-სექციური შედარება მსოფლიოსა და ევროკავშირის ქვეყნების ანალოგიურ მონაცემებთან.

კვლევის ძირითად მეთოდოლოგიურ მიდგომას წარმოადგენს, საქსტატის მიერ გამოქვეყნებული 2023-2024 წლის სპორტის სატელიტური ანგარიშების მეშვეობით, დამატებული ღირებულების მეთოდოლოგიით დათვლილი, მონაცემებზე დაკვირვება, რომლის მეშვეობითაც ფასდება სპორტის პირდაპირი და ირიბი წვლილი ქვეყნის მშპ-ში. ეს მეთოდი საშუალებას იძლევა დავინახოთ სპორტთან დაკავშირებული ღირებულება ტრადიციული ეკონომიკური აქტივობისგან გამოცალკავებით.

კვლევასთან დაკავშირებული შეზღუდვები

- **მონაცემთა სიმცირე და სიახლე:** ვინაიდან სპორტის სატელიტური ანგარიშების (SSA) სფერო საქართველოში ახალია, კვლევა ეყრდნობა მხოლოდ 2023-2024 წლების სტატისტიკას.
- **დასაქმების კომპონენტის არარსებობა:** შესაბამისი მეთოდოლოგიისა და მონაცემების უქონლობის გამო, ანალიზში ვერ მოხვდა სპორტში დასაქმების მაჩვენებლები, რაც ზღუდავს სექტორის ეკონომიკური ზემოქმედების სრულყოფილ შეფასებას.
- **კვლევის მეთოდოლოგიური ხასიათი:** ნაშრომი ეფუძნება აღწერით-სტრუქტურულ ანალიზს და არა ეკონომეტრიკულ მოდელირებას.
- **მიზეზ-შედეგობრივი ინტერპრეტაცია:** კვლევაში წარმოდგენილი კავშირები არ უნდა აღიქმებოდეს როგორც მკაცრი მიზეზ-შედეგობრივი დამოკიდებულებები.
- **ობიექტური შეზღუდვები:** საქართველოში სპორტის ეკონომიკური განზომილების კვლევები და მონაცემები ზოგადად შეზღუდულია სხვადასხვა ობიექტური თუ სუბიექტური მიზეზის გამო.

კვლევის მიზნები და ამოცანები

- **კვლევის მიზანი:** საქართველოში 2023-2024 წლების სპორტული მიღწევების ეკონომიკური განზომილების შეფასება სპორტის სატელიტური ანგარიშების (SSA) მეშვეობით და სპორტის სექტორის მშპ-ში წვლილის განსაზღვრა.

კვლევის ამოცანები:

- სპორტის სატელიტური ანგარიშების (SSA) როლისა და მნიშვნელობის განსაზღვრა ეკონომიკური პოლიტიკის დაგეგმვაში.
- 2023-2024 წლების ძირითადი სპორტული წარმატებების სტატისტიკური მიმოხილვა.
- სპორტის მიერ გენერირებული დამატებული ღირებულების ანალიზი სხვადასხვა ეკონომიკური სექტორების მიხედვით.
- საქართველოს მაჩვენებლების შედარება საერთაშორისო (ევროკავშირის და მსოფლიო) ანალოგიურ მონაცემებთან.
- სექტორში არსებული გამოწვევებისა და შეზღუდვების იდენტიფიცირება.

საქართველოში 2023-2024 წლების მნიშვნელოვანი სპორტული მიღწევები

- 2023 წელს ოლიმპიურ და არაოლიმპიურ სახეობებში (მსოფლიო, ევროპის ჩემპიონატები, საერთაშორისო ტურნირები) ქართველმა სპორ-

ტსმენებმა ჯამში მოიპოვეს 1400 მედალი, აქედან ოქრო-564, ვერცხლი-407, ბრინჯაო-429.

- 2024 წელსაც ქართველ სპორტსმენთა წარმატებები შთამბეჭდავი და გამორჩეული იყო. ოლიმპიურ და არაოლიმპიურ სახეობებში (მსოფლიო, ევროპის ჩემპიონატები, საერთაშორისო ტურნირები) ქართველმა სპორტსმენებმა ჯამში მოიპოვეს 1485 მედალი, აქედან ოქრო-528, ვერცხლი-465, ბრინჯაო-492.
- საქართველოს ისტორიაში პირველად, 2024 წელს საქართველოს ეროვნული საფეხბურთო ნაკრები ევროპის ჩემპიონატზე გავიდა და მერვედფინალში ითამაშა. 2023-2024 წელს ფეხბურთში საქართველოს 21-წლამდე ნაკრებმა, ასევე პირველად მოახერხა ევროპის ჩემპიონატზე შესარჩევი ეტაპის გადალახვა;
- პარიზის XXXIII ოლიმპიურ თამაშებში მონაწილეობა მიიღო საქართველოს 28 სპორტსმენმა. ისინი გამოვიდნენ სპორტის 10 სახეობაში. ქართველმა ათლეტებმა 7 მედალი (ოქრო 3, ვერცხლი 3 და ბრინჯაო 1) მოიპოვეს, საერთო ჩათვლაში კი 206 ქვეყანას შორის 24-ე გუნდური ადგილი დაიკავეს რაც საუკეთესო შედეგი იყო ოლიმპიურ თამაშებში დამოუკიდებლად მონაწილეობის პერიოდში.
- 2023-2024 წელს, აგრეთვე მსოფლიოზე და ევროპაზე მოპოვებული იქნა არაერთი მედალი. მათ შორის, იყვნენ მსოფლიოსა და ევროპის ჩემპიონები და პრიზიორები, როგორც ოლიმპიურ, ასევე არაოლიმპიურ და პარაოლიმპიურ სპორტის სახეობებში.

სპორტის ეკონომიკური ზემოქმედება საქართველოში

სპორტის სატელიტური ანგარიშების (SSA) 2023-2024 წლის მონაცემების ანალიზი ცხადყოფს, რომ საქართველოს ეკონომიკაში სპორტის სექტორი მზარდი მნიშვნელობის მქონე დარგია. **SSA და დამატებული ღირებულების მეთოდოლოგიის გამოყენებით, შეფასებული სპორტის პირდაპირი და ირიბი წვლილი ქვეყნის მთლიან შიდა პროდუქტში (მშპ-ში) 2023 წელს 4.7 პროცენტი შეადგინა, ხოლო 2024 წელს - 3.2 პროცენტი.**

ეს მაჩვენებელი განსაკუთრებით აღსანიშნავია საერთაშორისო კონტექსტში: საქართველოს მაჩვენებელი (2023 წელს - 4.7% და 2024 წელს - 3.2%) აღემატება ევროკავშირის და მსოფლიოს საშუალო მაჩვენებელს, რომელიც დაახლოებით 2.0-2.5%-ს შეადგენს. რაც კიდევ ერთხელ ხაზს უსვამს საქართველოში სპორტის ეკონომიკის მნიშვნელობას და პოტენციალს.

SSA მეთოდოლოგიის გამოყენებით, გაანალიზდა სპორტთან დაკავშირებული შემდეგი ძირითადი ეკონომიკური სექტორები:

- **სოფლის, სატყეო და თევზის მეურნეობა:** სპორტული კვების პროდუქტების წარმოება და მიწოდება;
- **მრეწველობა, ენერჯეტიკა, წყალმომარაგება და ნარჩენების მართვა:** სპორტული ინვენტარის, ტანსაცმლისა და აღჭურვილობის წარმოება;
- **მშენებლობა:** სპორტული ინფრასტრუქტურის (სტადიონები, დარბაზები) მშენებლობა და რემონტი;
- **ვაჭრობა; ტრანსპორტი და დასაწყობება;** განთავსების საშუალებებით უზრუნველყოფა და საკვების მიწოდება: სპორტული საქონლით ვაჭრობა და სპორტული ღონისძიებებისკენ მიმართული ტრანსპორტირება;
- **ინფორმაცია და კომუნიკაცია:** სპორტული მედია, ტრანსლაციები და მარკეტინგი;
- **უძრავ ქონებასთან დაკავშირებული საქმიანობები:** სპორტული ობიექტების იჯარა და იურიდიული/საკონსულტაციო მომსახურება სპორტში;
- **პროფესიული, სამეცნიერო და ტექნიკური საქმიანობები; ადმინისტრაციული და დამხმარე**

საქმიანობები სპორტში;

- **სახელმწიფო მმართველობა; განათლება და ჯანდაცვა:** სპორტის სახელმწიფო დაფინანსება, სპორტული მედიცინა და განათლება;
- **ხელოვნება, გართობა და დასვენება; სხვა სახის მომსახურება:** უშუალოდ სპორტული ღონისძიებების ორგანიზება.

ქვემოთ მოცემულია მაჩვენებლები, საქართველოში 2023-2024 წელს სპორტთან დაკავშირებული დამატებული ღირებულება ეკონომიკური საქმიანობის მიხედვით. მათ შორის, სპორტთან დაკავშირებული ეკონომიკური საქმიანობების შუალედური მოხმარება (მიმდინარე ფასებში). იხილეთ, ცხრილი 1; ნახაზი 1.

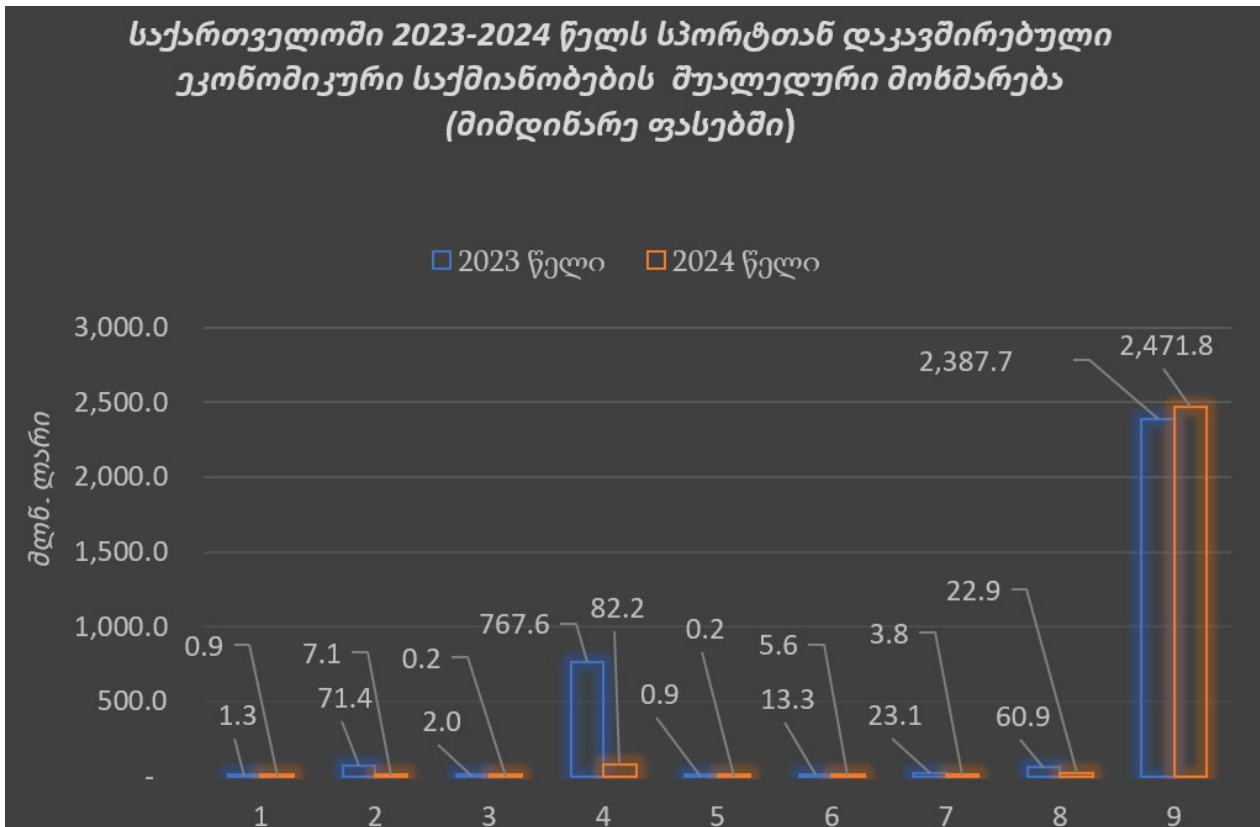
ცხრილი 1-ის და ნახაზი 1-ის მიხედვით, 2023-2024 წელს ყველაზე დიდი ეკონომიკური აქტივობა მოდის **ხელოვნება, გართობა და დასვენება; სხვა სახის მომსახურება** სექტორზე. მისი მაჩვენებელი 2023 წელს - 2387.7 მლნ. ლარს და 2024 წელს - 2471.8 მლნ. ლარს აღწევს. ეს მიუთითებს იმაზე, რომ საკლუბო და ნაკრების დონეზე მიღწეული წარმატებები პირდაპირ აისახება გაყიდვებზე, ტრანსლაციებსა და კომერციულ შემოსავლებზე. ეკონომიკური ეფექტი პირველ რიგში აისახება

ცხრილი 1. სპორტთან დაკავშირებული ეკონომიკური საქმიანობების შუალედური მოხმარება, 2023-2024 წწ. (მიმდინარე ფასებში მლნ. ლარი)

სპორტთან დაკავშირებული დამატებული ღირებულება ეკონომიკური საქმიანობის მიხედვით	2023 წელი	2024 წელი
(1) სოფლის, სატყეო და თევზის მეურნეობა	1.3	0.9
(2) მრეწველობა, ენერჯეტიკა, წყალმომარაგება და ნარჩენების მართვა	71.4	7.1
(3) მშენებლობა	2.0	0.2
(4) ვაჭრობა; ტრანსპორტი და დასაწყობება; განთავსების საშუალებებით უზრუნველყოფა და საკვების მიწოდება	767.6	82.2
(5) ინფორმაცია და კომუნიკაცია	0.9	0.2
(6) უძრავ ქონებასთან დაკავშირებული საქმიანობები	13.3	5.6
(7) პროფესიული, სამეცნიერო და ტექნიკური საქმიანობები; ადმინისტრაციული და დამხმარე საქმიანობები	23.1	3.8
(8) სახელმწიფო მმართველობა; განათლება და ჯანდაცვა	60.9	22.9
(9) ხელოვნება, გართობა და დასვენება; სხვა სახის მომსახურება	2,387.7	2,471.8
შუალედური მოხმარება, სულ	3,328.3	2,594.8
მთლიანი შიდა პროდუქტი (მშპ) საბაზისო ფასებში	70,328.9	80,979.4
სპორტთან დაკავშირებული დამატებული ღირებულების წილი მშპ-ში, %	4.7	3.2

წყარო: ავტორის მიერ შედგენილი ცხრილი

ნახაზი 1. სპორტის მიერ წარმოქმნილი დამატებული ღირებულება ეკონომიკური სექტორების მიხედვით

წყარო: ავტორის მიერ შედგენილი გრაფიკი

პირდაპირ მოხმარების ზრდაში. ღონისძიების დროს ბილეთების, სუვენირების გაყიდვები, ტურისტული მოხმარება, ასევე ღონისძიებასთან დაკავშირებული კვებისა და განთავსების მომსახურების ინდუსტრიები, ყველა მნიშვნელოვან ზრდას განაპირობებს.

სიდიდით მეორე სექტორი არის **ვაჭრობა; ტრანსპორტი და დასაწყობება; განთავსების საშუალებებით უზრუნველყოფა და საკვების მიწოდება (767.6 და 82.2 მლნ. ლარი)**. სპორტული ტურიზმი 2023-2024 წლის განმავლობაში მნიშვნელოვანი ფაქტორი იყო, რაც გამოიხატა გულშემატკივრების მობილობის ზრდაში როგორც ქვეყნის შიგნით, ისე საერთაშორისო დონეზე. ასევე წარმოშვა ღონისძიებებთან დაკავშირებული განვითარებადი სამომხმარებლო ბაზრები, როგორცაა სპორტული სუვენირები, სპორტული ტურიზმი, სპორტული მედია და ა.შ., რაც ახალ ზრდის წერტილებს აძლევს სამომხმარებლო ბაზარს.

სიდიდით მესამე სექტორია **სახელმწიფო მმართველობა; განათლება და ჯანდაცვა - (60.9 და 22.9 მლნ. ლარი)**. უნდა აღინიშნოს რომ სახელმწიფოს შესყიდვების როლი და საბიუჯეტო და-

ფინანსების მდგრადი უზრუნველყოფა სპორტის მულტიექტორული, ანუ სპორტის და სპორტით გადამკვეთი მიმართულებების გათვალისწინება მეტად მნიშვნელოვანია და ყურადსაღებია.

მიუხედავად იმისა, რომ სხვა სექტორები, როგორცაა სოფლის, სატყეო და თევზის მეურნეობა, მრეწველობა, ენერჯეტიკა, წყალმომარაგება და ნარჩენების მართვა, მშენებლობა, ინფორმაცია და კომუნიკაცია უძრავ ქონებასთან დაკავშირებული საქმიანობები, პროფესიული, სამეცნიერო და ტექნიკური საქმიანობები; ადმინისტრაციული და დამხმარე საქმიანობები შედარებით მცირე ციფრებით არის წარმოდგენილი, მათი არსებობა ადასტურებს სპორტის „მულტიპლიკატორულ“ ეფექტს.

სპორტული მოხმარების „გადაღვრის“ ეფექტი მნიშვნელოვანია, რომელსაც დადებითი გავლენა აქვს სამომხმარებლო ბაზრის საერთო კეთილდღეობაზე. სპორტულ მოხმარებას ხშირად თან ახლავს სხვა სექტორების გააქტიურება, როგორცაა სოფლის მეურნეობა, მრეწველობა, ენერჯეტიკა, მშენებლობა, ადმინისტრაციული და დამხმარე საქმიანობების პროფესიული, სამეცნიერო და ტექნიკური საქმიანობების გააქტიურება და სხვა

მასთან დაკავშირებული მოხმარება, რაც სპორტულ ღონისძიებებს აქცევს ადგილობრივი ეკონომიკის მამოძრავებელ მნიშვნელოვან ძალად. შესაბამისად, სპორტული ღონისძიებების ჩატარებას შეუძლია მიიზიდოს მრავალი მაცურებელი და ტურისტი, რაც აჩქარებს ადგილობრივი განთავსების, კვების, ტურიზმის და სხვა მასთან დაკავშირებული ინდუსტრიების განვითარებას და ქმნის მოხმარების „მულტიპლიკატორულ ეფექტს“.

მონაცემები ცხადყოფს, რომ საქართველოს სპორტის ეკონომიკა ამ ეტაპზე **მომსახურებაზე, მოხმარებაზე**, ორიენტირებული მოდელია. 2023 წელს 4.7% და 2024 წელს 3.2%-იანი სპორტის მიერ წარმოქმნილი დამატებული ღირებულების წილი მშპ-ში მეტწილად ფორმირდება უშუალოდ სპორტული სანახაობებისა და მასთან დაკავშირებული მომსახურების, მოხმარების სექტორში, რაც 2023-2024 წლის ისტორიულ სპორტულ მიღწევებსა და მნიშვნელოვანი სპორტული ღონისძიებების მასპინძლობას შეიძლება დაუკავშიროთ.

კვლევის შედეგები

- **ეკონომიკური წილი:** სპორტის სექტორის პირდაპირი და ირიბი წვლილი საქართველოს მშპ-ში 2023 წელს იყო 4.7%, ხოლო 2024 წელს - 3.2%.
- **საერთაშორისო კონტექსტი:** საქართველოს მაჩვენებლები აღემატება ევროკავშირისა და მსოფლიოს საშუალო მაჩვენებელს (დაახლოებით 2.0-2.5%).
- **დომინანტი სექტორები:** ყველაზე დიდი ეკონომიკური აქტივობა მოდის „ხელოვნება, გართობა და დასვენების“ სექტორზე (2024 წელს 2,471.8 მლნ ლარი).
- **მოდელის ტიპი:** საქართველოში სპორტის ეკონომიკა ამ ეტაპზე მომსახურებაზე და მოხმარებაზე ორიენტირებული მოდელია, სადაც წარმოებითი სექტორის წილი დაბალია.

კვლევის ძირითადი მიზნები

- **სპორტი როგორც ეკონომიკური დარგი:** საქსტატის 2023-2024 წლების მონაცემები (SSA) ადასტურებს, რომ სპორტი საქართველოში გასცდა სოციალურ-კულტურულ ფარგლებს და ჩამოყალიბდა ეკონომიკის დამოუკიდებელ, მზარდ სექტორად. მისი წილი მშპ-ში საგრძნობია: 2023 წელს - 4.7%, ხოლო 2024 წელს - 3.2%.
- **ეკონომიკური მოდელის ხასიათი:** საქართველოს სპორტის ეკონომიკა ამ ეტაპზე მომსახურებაზე, მოხმარებასა და სანახაობაზეა

ორიენტირებული (განსაკუთრებით ხელოვნების, გართობისა და დასვენების სექტორში). წარმოებითი და ინდუსტრიული კომპონენტების წილი ჯერჯერობით დაბალია, რაც სამომავლო ზრდის პოტენციალზე მიუთითებს.

- **სპორტული წარმატებების ეკონომიკური ამპლიტუდა:** 2023-2024 წლების ისტორიული მიღწევები (ევროპის საფეხბურთო ჩემპიონატი, პარიზის ოლიმპიადა) თანხვედრაშია ეკონომიკურ აქტივობასთან. მიუხედავად იმისა, რომ მკაცრი მიზნულ-შედეგობრივი კავშირი არ არის დეკლარირებული, იკვეთება აშკარა პოზიტიური კოორდინაცია სპორტულ შედეგებსა და ეკონომიკურ მაჩვენებლებს შორის.

- **SSA-ს, როგორც ინსტრუმენტის მნიშვნელობა:** სპორტის სატელიტური ანგარიშები აღიარებულია უმნიშვნელოვანეს მექანიზმად, რომელიც საშუალებას იძლევა სპორტის წვლილი ეროვნული ანგარიშების სისტემაში ზუსტად შეფასდეს. მისი განვითარება (დასაქმებისა და რეგიონული ჭრილის დამატებით) კრიტიკულია სწორი სახელმწიფო პოლიტიკის დაგეგმვისთვის.

- **სტრატეგიული პოტენციალი:** სპორტის ინდუსტრიის განვითარება განიხილება როგორც ქვეყნის ეკონომიკური დივერსიფიკაციის, ინვესტიციების მოზიდვისა და ახალი ზრდის წერტილების შექმნის მძლავრი ფაქტორი.

დასკვნა

საქართველოში 2023-2024 წლების სპორტული მიღწევების ანალიზი ადასტურებს, რომ სპორტი ქვეყნის ეკონომიკის მზარდი და სტრატეგიულად მნიშვნელოვანი სექტორია. სპორტის სატელიტური ანგარიშების (SSA) მონაცემები (მშპ-ში 4.7% და 3.2%-იანი წილით) მოწმობს, რომ სექტორი გასცდა მხოლოდ სოციალურ ჩარჩოებს და ჩამოყალიბდა დამოუკიდებელ ეკონომიკურ განზომილებად.

ამ ეტაპზე საქართველოს სპორტის ეკონომიკა **მოხმარებასა და მომსახურებაზე ორიენტირებული მოდელია**, სადაც ძირითადი დამატებული ღირებულება სანახაობრივი და კომერციული აქტივობებიდან გენერირდება. მიუხედავად იმისა, რომ არსებობს კოორდინაცია ისტორიულ სპორტულ წარმატებებსა და ეკონომიკურ მაჩვენებლებს შორის, სექტორის სრული პოტენციალის ასათვისებლად აუცილებელია:

1. **მონაცემთა ბაზების გაფართოება და დეტალიზაცია**
 - **ინსტიტუციონალიზაცია:** აუცილებელია

სპორტის სატელიტური ანგარიშების (SSA) ყოველწლიური და სისტემური გამოქვეყნების პრაქტიკის დამკვიდრება.

- **ფინანსური გამჭვირვალობა:** უნდა შემუშავდეს მექანიზმები, რომლებიც სპორტულ ფედერაციებსა და კლუბებს დეტალური ფინანსური ანგარიშგებების გამოქვეყნებას დაავალდებულებს, რაც კვლევისთვის საჭირო მონაცემებს უფრო ხელმისაწვდომს გახდის.

- **დასაქმების კომპონენტის ინტეგრირება:** პრიორიტეტულია სპორტის სექტორში დასაქმებულთა რაოდენობისა და შრომის ბაზარზე მისი გავლენის გაზომვის მეთოდოლოგიის შემუშავება.

2. ანალიტიკური მეთოდების გადრეწვა

- **ეკონომეტრიკული მოდელირება:** მომავალ კვლევებში აღწერილი ანალიზის ნაცვლად სასურველია ეკონომეტრიკული მოდელების გამოყენება, რათა დადგინდეს ზუსტი მიზეზ-შედეგობრივი კავშირები სპორტულ წარმატებებსა და ეკონომიკურ ზრდას შორის.

- **რეგიონული ჭრილი:** მნიშვნელოვანია მონაცემების დამუშავება რეგიონულ დონეზე, რათა

შეფასდეს სპორტის გავლენა ადგილობრივი ეკონომიკების განვითარებაზე.

3. სტრატეგიული სექტორების განვითარება

- **სპორტული ტურიზმის სტრატეგია:** საერთაშორისო მიღწევების ფონზე, აუცილებელია გრძელვადიანი სტრატეგიის შექმნა, რომელიც სპორტულ ტურიზმს ეკონომიკის მდგრად შემოსავლის წყაროდ აქცევს.

- **წარმოებითი პოტენციალის ათვისება:** მოხმარებაზე ორიენტირებული მოდელიდან გადასასვლელად, ხელი უნდა შეეწყოს ადგილობრივი სპორტული ინვენტარისა და ეკიპირების წარმოებას.

- **ინფრასტრუქტურული ინვესტიციები:** სახელმწიფომ უნდა გააგრძელოს სპორტული ინფრასტრუქტურის დაფინანსება, როგორც „მარკეტინგული ინვესტიცია“, რომელიც მულტიპლიკატორულ ეფექტს იძლევა სხვა სექტორებში.

საბოლოო ჯამში, სპორტის ეკონომიკა საქართველოში წარმოადგენს „ეკონომიკური ზრდის წერტილს“, რომელსაც სწორი სახელმწიფო პოლიტიკის პირობებში შეუძლია მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანოს ქვეყნის საერთო კეთილდღეობაში.